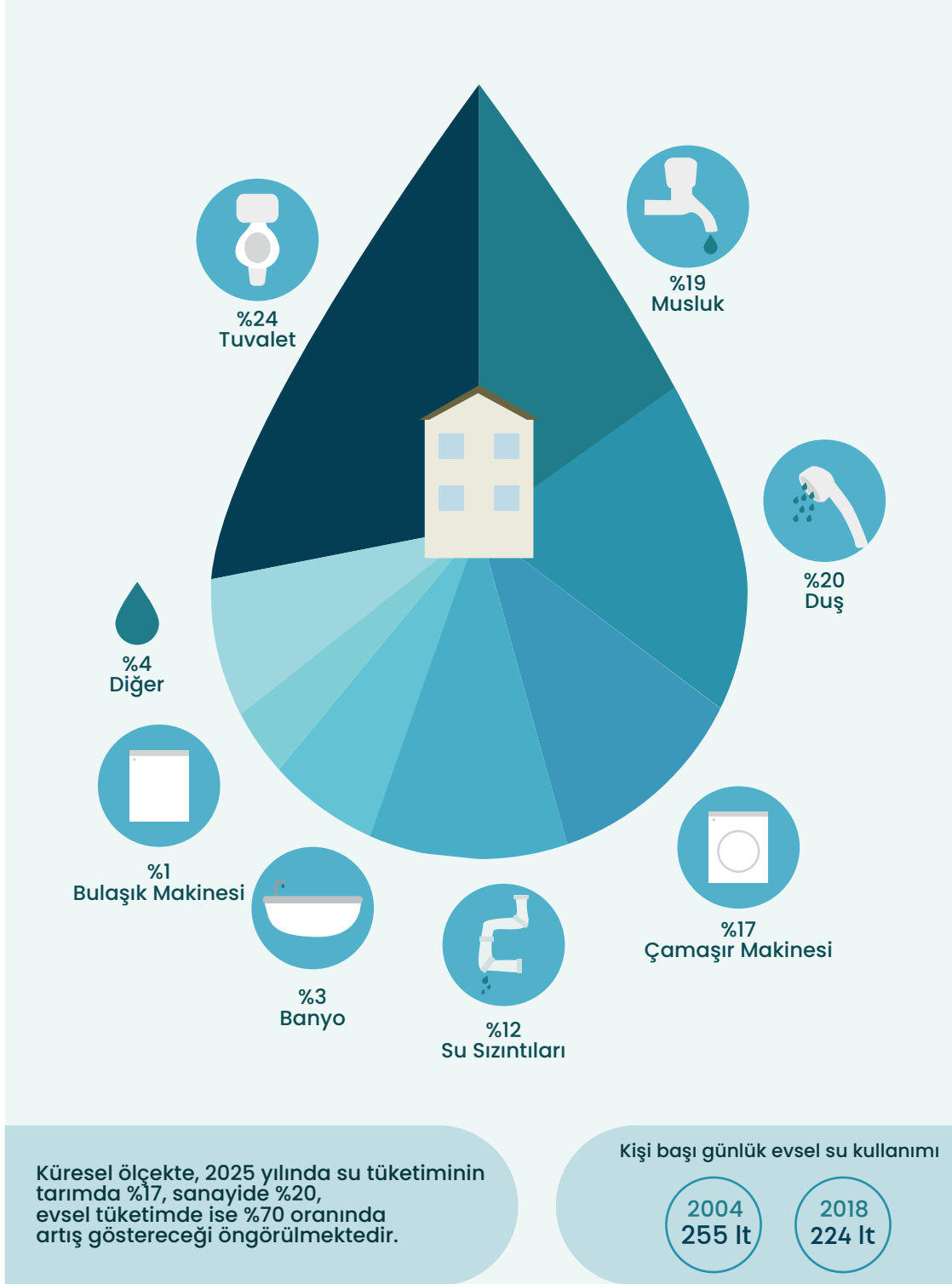

Suyu Korumak

Evsel Su Tüketimi

Dünya genelinde 2014 yılı baz alındığında, su varlıklarının yaklaşık %69'u tarım, %19'u sanayi sektöründe (enerji, ticari ve endüstriyel sektörler) ve %12'si ise evsel amaçlarla kullanılmaktadır.¹ Ülkemizde ise bu oranlar DSİ'nin 2018 hesaplamalarına göre tarımda %74, sanayide %13 ve evsel kullanımda %13 civarındadır.² Artan nüfus ile birlikte suya olan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Küresel ölçekte, 2025 yılında su tüketiminin tarımda %17, sanayide %20, evsel tüketimde ise %70 oranında artış göstereceği öngörülmektedir.³

Suya olan talebin artması hiç şüphesiz su varlıkları üzerindeki baskıyı da artıracaktır. Bunun yanında büyük bir bölümü Akdeniz iklimine sahip ülkemizde iklim değişikliği nedeniyle yağışlardaki olası azalışlar da düşünüldüğünde suyun kullanımında önemli değişiklikler yapılması açık olarak görülmektedir. Bu nedenle de Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Ulusal Su Planında 2030 yılı hedefleri arasında mevcut kullanılabilir potansiyel olan 112 milyar m³ suyun sektörel su kullanımlarının tarımda %64, sanayide %20 ve evsel kullanımda %16 olması planlanmaktadır.⁴

Türkiye'de belediyeler tarafından evlere ulaştırılan su miktarı 2004'de 2 milyar m³ civarından 2018'de 4 milyar m³'ün üzerine çıkarak ciddi bir artış göstermiştir ki şehirlerdeki nüfus artışının bunun en büyük nedeni olduğunu söyleyebiliriz.⁵ Evsel kullanım için kişi başı günlük su miktarı ise 2004 yılındaki 255 lt / gün iken bu rakam 2018'de 224 litre / gün'e gerilemiştir. Bunu da suyu daha tasarruflu kullanan teknolojik gelişmeler (öncesine göre daha az su kullanan çamaşır ve bulaşık makineleri, vb.) ile toplumun bilinçlenmesine bağlayabiliriz. Avrupa Çevre Ajansı analizlerine göre Avrupa Birliği üyesi ülkelerde ise bu oran ortalama 144 litre / gün civarındadır ve yapılan bilimsel ve teknolojik önlemlerle giderek de azalmaktadır.⁶

2000'li yıllarda, gelişmiş ülkelerdeki günlük su tüketimi bizim şu andaki kullanım miktarımız civarındayken (yaklaşık 250 litre / kişi / gün) günümüzde özellikle evlerde kullanılan su tasarruflu ve teknolojik makinelerle bu miktar 130 litre / kişi / gün'e düşürülmüştür. Slovakya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan'da son yıllarda 100 litre / kişi / gün'ün altına indirilmesi başarılmıştır.⁷

Ülkemizde de su tasarrufu sağlayacak uygulamalar hızla hayata geçirilmelidir. Çünkü su varlığı kısıtlı iken artan nüfus ile birlikte evsel su kullanımı ihtiyacı artmaktadır. Ayrıca, evsel kullanım için artacak olan su talebine ek olarak dünyada çevre kirliliği ve sanayileşmeden dolayı mevcut temiz su varlıklarının hızla kirlendiği ve azaldığı ve bu nedenle de küresel anlamda insanlığın temiz suya ulaşımında ciddi sorunlarla karşılaşacağı tahmin edilmektedir.³

Buldukları coğrafya ve iklim koşullarına bağlı olarak dünya üzerindeki bazı bölgelerde evsel kullanıma yönelik su talebinde gözle görülür (yaklaşık iki-üç kat) bir artış olacağı ve özellikle bazı Afrika ve Asya bölgeleri ile Orta ve Güney Amerika'nın bu açıdan başı çekeceği tahmin edilmektedir.⁸

Peki, evsel kullanımlarda, suyu daha çok hangi amaçlarla kullanıyoruz?

2016 yılında yapılan araştırmalar; evlerde harcanan suyun %24'ünün tuvalette, %20'sinin duşta, %19'unun muslukta, %17'sinin çamaşır makinesinde, %12'sinin tesisat sızıntılarında, %3'ünün banyoda, %4'ünün diğer alanlarda ve %1'inin bulaşık makinesinde kullanıldığını göstermektedir.

Burada, özellikle tuvalette ve muslukta kullanılan su miktarının evsel kullanımdaki toplam içinde en fazla olduğu anlaşılmaktadır.⁹

ABD’de yapılan kapsamlı bir çalışmada, 1999 ile 2016 yılları arasında evsel su kullanımındaki değişim eğilimleri rakamlarla karşılaştırılmış ve genel anlamda 1999 yılında hane başına 670 lt olan su kullanımının, 2016 yılında %22’lik bir düşüş ile 520 lt olduğu hesaplanmıştır. Aynı çalışmada kişi başına evsel faaliyetlerde harcanan su miktarında da %15’lik bir düşüş olduğu ortaya çıkmış ve buna gerekçe olarak da suyun en fazla kullanıldığı çamaşır ve bulaşık makineleri ile tuvalet sifonları ve muslukların teknolojik olarak daha tasarruflu su kullanmaları gösterilmiştir.⁹

Kaynaklar:

1. Hakyemez, C. 2019. SU: Yeni Elmas. Ekonomik Araştırmalar. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Şubat 2019.
2. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü. (2020). *2020 Faaliyet Raporu*. <https://www.dsi.gov.tr/Sayfa/Detay/759>
3. TC. KALKINMA BAKANLIĞI. (2018). *On Birinci Kalkınma Planı (2019–2023) Tarımda Toprak ve Suyun Sürdürülebilir Kullanımı Özel İhtisas Komisyonu Raporu*. <https://www.sbb.gov.tr/ozel-ih-tis-as-kom-is-yonu-raporlari/#1540024439304-a116e9a-4191>
4. T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI. *ULUSAL SU PLANI (2019–2023)*. <https://www.tarimorman.gov.tr/SYGM/Belgeler/NHYP%20DEN%C4%B0Z/ULUSAL20SU%20PLANI.pdf>
5. TÜİK Kurumsal. (2019). Belediye Su İstatistikleri, 2018. TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) Erişim tarihi 2022, erişim adresi <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Belediye-Su-Istatistikleri-2018-30668>
6. European Environment Agency. (2018). *Water use in Europe – Quantity and quality face big challenges*. Erişim tarihi 2022, erişim adresi <https://www.eea.europa.eu/signals/signals-2018-content-list/articles/water-use-n-europe-2014>
7. Öztürk, M. (2018). *EVLERDE VE İŞYERLERİNDE %35 DAHA AZ SU KULLANMA KILAVUZU*. Çevre Şehir Kütüphanesi. http://www.cevresehirkutuphanesi.com/assets/files/slider_pdf/ltJEcnrc4BA.pdf
8. Burek, P., Satoh, Y., Fischer, G., Kahil, M. T., Scherzer, A., Tramberend, S., ... & Wiberg, (2016). Water futures and solution-fast track initiative.
9. DeOreo ve ark., 2016. Residential End Uses of Water, Version 2: Executive Report. The Water Research Foundation (WRF). Erişim tarihi 2022, erişim adresi https://www.circleofblue.org/wp-content/uploads/2016/04/WRF_REU2016.pdf